

Bruxelles, 2. srpnja 2019.
(OR. en)

10165/19

ECOFIN 620
UEM 223
SOC 472
EMPL 361
COMPET 501
EDUC 307
ENV 592
RECH 340
ENER 344
JAI 702
FSTR 123
REGIO 159

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. dok. Kom.:	9936/19 - COM(2019) 512 final
Predmet:	Preporuka za PREPORUKU VIJEĆA o Nacionalnom programu reformi Italije za 2019. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Italije za 2019.

Za delegacije se u prilogu nalazi navedeni nacrt preporuke Vijeća, kako su ga revidirali i usuglasili različiti odbori Vijeća na temelju prijedloga Komisije COM(2019) 512 final.

PREPORUKA VIJEĆA

od ...

o Nacionalnom programu reformi Italije za 2019. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Italije za 2019.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika¹, a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža², a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

¹ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

² SL L 306, 23.11.2011., str. 25.

budući da:

- (1) Komisija je 21. studenoga 2018. donijela Godišnji pregled rasta, čime je označen početak europskog semestra za koordinaciju ekonomskih politika za 2019. Posebnu je pozornost posvetila europskom stupu socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili 17. studenoga 2017. Prioritete Godišnjeg pregleda rasta potvrdilo je Europsko vijeće 21. ožujka 2019. Komisija je 21. studenoga 2018. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja, u kojemu je utvrđeno da je Italija jedna od država članica za koje je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Istog je dana Komisija donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja, koju je Europsko vijeće potvrdilo 21. ožujka 2019. Vijeće je 9. travnja 2019. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja³ („Preporuka za europodručje za 2019.”) u kojoj je utvrđeno pet preporuka za europodručje („preporuke za europodručje”).
- (2) Kao država članica čija je valuta euro te s obzirom na blisku međusobnu povezanost gospodarstava u ekonomskoj i monetarnoj uniji, Italija bi trebala osigurati punu i pravodobnu provedbu Preporuke za europodručje za 2019., koja je navedena u preporukama od 1. do 5. u nastavku. Konkretno, mjerama u području javne uprave, pravosuđa i tržišnog natjecanja odgovorit će se na prvu preporuku za europodručje u pogledu otpornosti tržišta proizvoda i kvalitete institucija; usmjeravanjem investicijske politike u određenim područjima i upotrebom neočekivanih prihoda za smanjenje javnog duga odgovorit će se na drugu preporuku za europodručje o poticanju ulaganja i obnovi pričuva; mjerama za bolju zapošljivost i preusmjeravanje poreznog opterećenja s faktora proizvodnje odgovorit će se na treću preporuku za europodručje o funkcioniranju tržišta rada, dok će se mjerama za poboljšanje bilanci banaka odgovoriti na četvrtu preporuku za europodručje u vezi sa smanjivanjem razine neprihodonosnih kredita.

³ SL C 136, 12.4.2019., str. 1.

- (3) Izvješće za Italiju za 2019. objavljeno je 27. veljače 2019. U izvješću je ocijenjen napredak Italije u smislu preporuka za pojedinu zemlju koje je Vijeće donijelo 13. srpnja 2018.⁴, mjere poduzete kao odgovor na preporuke za pojedinu zemlju donesene prethodnih godina te napredak Italije u ostvarenju njezinih nacionalnih ciljeva u okviru strategije Europa 2020. Izvješće sadržava i detaljno preispitivanje u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011, čiji su rezultati također objavljeni 27. veljače 2019. Komisija u svojoj analizi zaključuje da u Italiji postoje prekomjerne makroekonomske neravnoteže. Konkretno, visok državni dug i dugotrajna slaba dinamika produktivnosti upućuju na rizike koji bi mogli imati prekogranični učinak. Osobito je važno poduzeti mjere za smanjenje rizika od štetnih učinaka na talijansko gospodarstvo te, s obzirom na njegovu veličinu i prekograničnu važnost, na ekonomsku i monetarnu uniju.
- (4) Italija je 19. travnja 2019. dostavila svoj Nacionalni program reformi za 2019. i svoj Program stabilnosti za 2019. Kako bi se u obzir uzela njihova povezanost, oba su programa ocijenjena istodobno. Talijanski Nacionalni program reformi za 2019. samo djelomično odgovara na strukturalna pitanja iz preporuka Italiji iz 2018, pri čemu često nedostaju detaljnosti o novim obvezama koje Program sadržava te rokovi za njihovu provedbu. Međutim, njegova reformska strategija temelji se na važnim reformama u različitim područjima koje su već u pripremi i općenito se nastavlja na prethodne nacionalne programe reformi.

⁴ SL C 136, 12.4.2019., str. 48.

- (5) Pri programiranju u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova („ESI fondovi”) za razdoblje 2014. – 2020. uzete su u obzir relevantne preporuke za pojedine zemlje. Kako je predviđeno člankom 23. Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁵, ako je potrebno poduprijeti provedbu relevantnih preporuka Vijeća, Komisija može zatražiti od države članice da preispita i predloži izmjene svojeg sporazuma o partnerstvu i relevantnih programa. Komisija je pružila dodatne pojedinosti o tome kako bi primijenila tu odredbu u smjernicama o primjeni mjera kojima se učinkovitost ESI fondova povezuje s dobrim gospodarskim upravljanjem.

⁵ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 320.).

- (6) Italija je trenutačno obuhvaćena preventivnim dijelom Pakta o stabilnosti i rastu te podliježe pravilu o dugu. Vlada u svojem Programu stabilnosti za 2019. očekuje da će se ukupni deficit povećati s 2,1 % bruto domaćeg proizvoda (BDP) u 2018. na 2,4 % BDP-a u 2019. i zatim postupno smanjiti na 2,1 % BDP-a u 2020. i 1,5 % BDP-a u 2022. Te se projekcije temelje na povećanju PDV-a (1,3 % BDP-a u 2020. i 1,5 % BDP-a od 2021.), koje je propisano kao „zaštitna klauzula” za postizanje proračunskih ciljeva od 2020. Na temelju ponovno izračunanog strukturnog salda⁶ ne predviđa se da će se srednjoročni proračunski cilj, koji je od uravnoteženog stanja proračuna u strukturnom smislu za 2019. promijenjen na suficit od 0,5 % BDP-a u strukturnom smislu od 2020., ostvariti u programskom razdoblju. U Programu stabilnosti za 2019. predviđa se da će se udio duga opće države u BDP-u, nakon što se povećao u 2018. (sa 131,4 % u 2017. na 132,2 % BDP-a), u 2019. povećati za 0,4 postotna boda BDP-a na 132,6 % i smanjiti se na 128,9 % do 2022. Te se projekcije temelje na prihodima od privatizacije od 1 % BDP-a u 2019. i 0,3 % u 2020. Makroekonomski scenarij na kojem se temelje te proračunske projekcije vjerojatan je. Međutim, prošlih su godina povećanja PDV-a koja su donesena kao „zaštitna klauzula” sustavno ukidana, pri čemu nisu donesene odgovarajuće alternativne financijske mjere, a privatizacijski ciljevi nisu ostvareni u planiranom opsegu. Prema proljetnoj prognozi Komisije za 2019., koja se temelji na nepromijenjenim politikama, očekuje se niži rast nominalnog BDP-a i viši državni deficit za 2020. nego u Programu stabilnosti za 2019. U prognozu Komisije nije uključeno povećanje PDV-a, koje je propisano kao „zaštitna klauzula” u 2020.
- (7) Komisija je 5. lipnja 2019. objavila izvješće pripremljeno u skladu s člankom 126. stavkom 3. Ugovora zbog neusklađenosti Italije s pravilom o dugu u 2018. U izvješću je nakon ocjene svih relevantnih čimbenika zaključeno da se smatra da kriterij duga kako je definiran u Ugovoru i u Uredbi Vijeća (EZ) br. 1467/1997 nije ispunjen te da je stoga opravdano pokretanje postupka u slučaju prekomjernog deficita na temelju duga.

⁶ Ciklički prilagođen saldo bez jednokratnih i privremenih mjera koji je Komisija ponovno izračunala primjenom zajednički dogovorene metodologije.

- (8) U skladu sa zahtjevom iz revidiranog nacrtu proračunskog plana za 2019. u Programu stabilnosti za 2019. potvrđuje se da je učinak na proračun urušavanja mosta Morandi u Genovi i iznimno nepovoljnih vremenskih uvjeta tijekom 2018. bio znatan i pružaju se odgovarajući dokazi o opsegu i prirodi tih dodatnih proračunskih troškova. Konkretno, u Programu stabilnosti za 2019. navodi se da proračun za 2019. sadržava izvanredne rashode u iznosu od približno 0,2 % BDP-a povezane s izvanrednim programom održavanja cestovne mreže i planom za preventivno smanjivanje hidrogeoloških rizika. Zbog izravne povezanosti urušavanja mosta Morandi u Genovi i iznimno nepovoljnih vremenskih uvjeta u 2018., poseban tretman rashoda za izvanredno održavanje cestovne mreže i preventivno smanjivanje hidrogeološkog rizika može se smatrati u skladu s „klauzulom o neuobičajenim događajima”. U skladu s podacima Komisije prihvatljivi dodatni rashodi u 2019. za te mjere iznose 0,18 % BDP-a. Ti su dodatni rashodi dopušteni odredbama članka 5. stavka 1. i članka 6. stavka 3. Uredbe (EZ) br. 1466/97 jer se urušavanje mosta Morandi u Genovi i iznimno nepovoljni vremenski uvjeti smatraju neuobičajenim događajima, njihov je utjecaj na javne financije Italije znatan, a održivost ne bi bila ugrožena ako se dopusti privremeno odstupanje od kretanja prilagodbe prema ostvarenju srednjoročnog proračunskog cilja. Konačna procjena, među ostalim i prihvatljivih iznosa, bit će izrađena u proljeće 2020. na temelju zabilježenih podataka za 2019. koje dostave talijanska tijela.

- (9) Vijeće je 13. srpnja 2018. preporučilo Italiji da osigura da stopa nominalnog rasta neto primarnih državnih rashoda⁷ u 2019. ne premaši 0,1 %, što odgovara godišnjoj strukturnoj prilagodbi od 0,6 % BDP-a. Na temelju proljetne prognoze Komisije za 2019. postoji rizik od značajnog odstupanja od preporučenog kretanja prilagodbe prema ostvarenju srednjoročnog proračunskog cilja u 2019. Taj se zaključak ne bi promijenio ni da se učinak na proračun programa izvanrednog održavanja cestovne mreže nakon urušavanja mosta Morandi u Genovi i plana za preventivno smanjivanje hidrogeoloških rizika nakon iznimno nepovoljnih vremenskih uvjeta odbije od zahtjeva preventivnog dijela Pakta o stabilnosti i rastu za 2019.
- (10) S obzirom na to da je omjer duga opće države Italije veći od 60 % BDP-a i predviđeni proizvodni jaz iznosi -0,1 %, neto primarni državni rashodi trebali bi se u nominalnom iznosu smanjiti za 0,1 % u 2020., što odgovara godišnjoj strukturnoj prilagodbi od 0,6 % BDP-a u skladu s matricom zahtjeva u okviru Pakta o stabilnosti i rastu. Na temelju proljetne prognoze Komisije za 2019., ne bude li promjene u politikama, postoji rizik značajnog odstupanja od tog zahtjeva u 2020. Na prvi se pogled predviđa da Italija 2019. i 2020. neće poštovati pravilo o dugu. Štoviše, s obzirom na to da iznosi oko 132 % BDP-a, visok udio javnog duga Italije znači da su znatna sredstva namijenjena pokrivanju troškova servisiranja duga, na štetu stavki kojima se više potiče rast uključujući obrazovanje, inovacije i infrastrukturu. Općenito, Vijeće smatra da bi se od 2019. trebale poduzeti potrebne mjere usmjerene na usklađivanje s odredbama Pakta o stabilnosti i rastu. Bilo bi važno sve neočekivane prihode iskoristiti za daljnje smanjenje udjela duga opće države.

⁷ Neto primarni državni rashodi sastoje se od ukupnih državnih rashoda bez rashoda za kamate, rashoda za programe Unije koji su u cijelosti usklađeni s prihodima iz fondova Unije i nediskrecijskih promjena u rashodima za naknade za nezaposlenost. Nacionalno financirane bruto investicije u fiksni kapital izglađuju se za četverogodišnje razdoblje. Uračunane su diskrecijske mjere na prihodovnoj strani ili povećanja prihoda propisana zakonom, dok se jednokratne mjere na prihodovnoj i rashodovnoj strani poništavaju.

(11) Talijanski porezni sustav i dalje znatno opterećuje faktore proizvodnje na štetu gospodarskog rasta. Veliko porezno opterećenje rada i kapitala destimulira zapošljavanje i ulaganja. U proračunu za 2019. smanjen je porez na samozaposlene radnike i mala poduzeća. S druge strane, ujedno je privremeno povećano porezno opterećenje za poduzeća na zbirnoj razini, posebno za financijske institucije. Porezne osnovice koje su manje štetne za rast, kao što su nekretnine i potrošnja, nisu dovoljno iskorištene, stoga bi se porezno opterećenje moglo preusmjeriti s rada i kapitala na proračunski neutralan način. Periodični porez na nekretnine za prvu nekretninu ukinut je 2015., među ostalim i za kućanstva s visokim dohotkom. Osim toga, vrijednosti zemljišta i imovine (tj. „katastarske” vrijednosti), koje su osnovica za izračun poreza na imovinu, uglavnom su zastarjele, a još uvijek nije počela provedba reforme kojom bi se one uskladile s trenutačnim tržišnim vrijednostima. Iznimno je velik broj i iznos poreznih rashoda, posebno u pogledu smanjenih stopa poreza na dodanu vrijednost, a njihova se reforma posljednjih godina sustavno odgađa. Postoji i prostor za smanjenje opterećenja za poduzeća i kućanstva koja se pridržavaju poreznih obveza pojednostavnjivanjem poreznog zakona i povećanjem ukupne razine porezne discipline. Konkretno, razlika u porezu na dodanu vrijednost (razlika između teoretskih prihoda od PDV-a i onih koji se stvarno naplate) među najvećima je u Uniji. Jedan je od uzroka tog stanja visoka razina utaje poreza, posebno ona koja se provodi neizdavanjem računa. Obvezno elektroničko slanje podataka o primicima za sve komercijalne transakcije s krajnjim potrošačima pozitivan je korak u otklanjanju razlike. Međutim, zakonski pragovi za gotovinska plaćanja posljednjih su godina povećani, što bi moglo destimulirati upotrebu elektroničkog plaćanja. Umjesto toga, poticanjem elektroničkog plaćanja poticalo bi se i izdavanje računa i time poboljšala porezna disciplina.

(12) Talijanski rashodi za mirovine, koji su u 2017. iznosili oko 15 % BDP-a, među najvišima su u Uniji i očekuje se njihov srednjoročni porast zbog pogoršanja koeficijenta dobne ovisnosti starijih. Proračunom za 2019. i zakonodavnom uredbom o provedbi novog sustava prijevremenog umirovljenja iz siječnja 2019. odustaje se od nekih elemenata prethodnih reformi, što će negativno utjecati na srednjoročnu održivost javnih financija. Tim novim odredbama dodatno će se povećati rashodi za mirovine u srednjoročnom razdoblju. U razdoblju od 2019. do 2021. novim sustavom prijevremenog umirovljenja („kvota 100”) omogućit će se odlazak u mirovinu u dobi od 62 godine osobama koje su 38 godina uplaćivale doprinose. Osim toga, prošireno je područje primjene postojećih odredaba o prijevremenom umirovljenju koje su uvedene prethodnim mirovinskim reformama, među ostalim tako što je indeksacija propisanog minimalnog doprinosa u odnosu na očekivani životni vijek suspendirana do 2026. Za te su odredbe u proračunu za 2019. predviđena sredstva u iznosu od 0,2 % BDP-a u 2019. i 0,5 % BDP-a u 2020. i 2021., ali se u sljedećim godinama očekuju i dodatni troškovi. Velikom javnom potrošnjom za mirovine ograničavaju se ostale socijalne stavke i stavke kojima se potiče rast, kao što su obrazovanje i ulaganje, te manevarski prostor za smanjivanje ukupnog visokog poreznog opterećenja i javnog duga. Nadalje, širenje mogućnosti prijevremenog umirovljenja moglo bi negativno utjecati na ponudu radne snage s obzirom na činjenicu da kad je riječ o stopi zaposlenosti starijih radnika (u dobi 55 – 64 godina), Italija već zaostaje za prosjekom Unije, što bi otežalo potencijalni rast i pogoršalo održivost javnog duga. Kako bi se ograničilo povećanje rashoda za mirovine, trebalo bi u potpunosti provesti prethodno donesene mirovinske reforme radi smanjenja implicitnih obveza koje su posljedica starenja stanovništva. Uštede bi se mogle ostvariti i revizijom visokih mirovinskih prava koja ne odgovaraju mirovinskim doprinosima, uz poštovanje načela pravednosti i proporcionalnosti.

(13) Unatoč gospodarskom usporavanju zaposlenost se nastavila povećavati u 2018., iako nešto sporijim ritmom nego prethodne godine. Broj zaposlenih iznosio je 23,2 milijuna na kraju godine, što je više od broja zaposlenih prije krize. Stopa zaposlenosti (osobe u dobi od 20 – 64 godine) prošle je godine porasla na 63 %, ali je još daleko ispod prosjeka Unije (73,2 %). Osim toga, postoje velike regionalne razlike, tržište rada i dalje je segmentirano, a udio ugovora na određeno vrijeme u 2018. dodatno se povećao. Stopa nezaposlenosti smanjila se na 10,6 %. Dugotrajna nezaposlenost i nezaposlenost mladih i dalje su visoke, što opterećuje potencijalni rast i socijalnu koheziju. Neaktivnost prevladava među ženama, niskokvalificiranim i mladim osobama. Osim toga, udio nezaposlenih mladih osoba (u dobi od 15 do 24 godina) koje se ne obrazuju i ne osposobljavaju iznosio je u 2018. 19,2 % i najviši je u Uniji. Široko je rasprostranjen nesvojevoljni rad u nepunom radnom vremenu, što upućuje na stalnu stagnaciju tržišta rada.

(14) Dohodovna nejednakost i rizik od siromaštva visoki su, uz znatne regionalne i teritorijalne razlike. U 2017. 28,9 % stanovništva bilo je izloženo riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti, što je iznad razine prije krize i znatno iznad prosjeka Unije u 2017 (22,4 %). Posebno su pogođena djeca, a naročita djeca migrantskog podrijetla. Stopa siromaštva zaposlenih visoka je i raste, posebno među radnicima na određeno vrijeme i osobama migrantskog podrijetla. Samozaposlene osobe, koje čine 20,8 % radne snage (u usporedbi s prosjekom Unije od 13,7 %), općenito su manje zaštićene od socijalnih rizika nego zaposlenici. Pristup povoljnom i primjerenom smještaju također je izazov, a pružanje socijalnih usluga i dalje je nedovoljno razvijeno i fragmentirano. Učinak socijalnih transfera na smanjenje siromaštva i nejednakosti jedan je od najslabijih u Uniji. Program za borbu protiv siromaštva koji je uveden 2018. zamijenjen je novim temeljnim programom (minimalni dohodak građana), koji se zasniva na pristupu aktivnog uključivanja uz poštovanje određenih uvjeta. Znatno administrativno opterećenje službi za zapošljavanje i socijalnih službi izazov je za provedbu reforme. Njezin stvarni učinak ovisit će o učinkovitosti politika usmjerenih na zapošljavanje ili osposobljavanje, o opsegu u kojem će se osigurati prilagođene socijalne usluge te o nadzoru. Konkretno, stvarni kapacitet pružanja pomoći osobama kojima je to najpotrebnije utjecat će na smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti. Rezultati zdravstvenog sustava općenito su dobri, unatoč potrošnji koja je ispod prosjeka Unije. Međutim, razina zdravstvene zaštite znatno se razlikuje među regijama, što utječe na pristup, ravnopravnost i učinkovitost, a mogla bi se poboljšati boljom upravom i nadzorom pružanja standardne razine usluga. Povećanje kućne njege i skrbi u zajednici te dugotrajne skrbi ključan je element za pružanje potpore osobama s invaliditetom i drugim skupinama u nepovoljnom položaju.

- (15) U Italiji je neprijavljeni rad raširen, posebno u južnim regijama. Prema procjenama Nacionalnog instituta za statistiku obujam sivoga gospodarstva iznosio je u 2016. oko 210 milijardi EUR (12,4 % BDP-a). Oko 37,2 % tog iznosa može se pripisati neprijavljenom radu. To posebno pogađa ranjive skupine, kao što su migranti, žene i maloljetnici. Novi Nacionalni inspektorat rada, koji je započeo s radom 2017., posebnu je pozornost posvetio pojavi „caporalato” u poljoprivrednom sektoru, koju obilježavaju visoka stopa nepravilnosti i rizik od izrabljivanja radne snage, posebno nezakonitih migranata. Potrebno je pomno pratiti nedavno donesene mjere, kao i dodatne mjere za suzbijanje i sprečavanje neprijavljenog rada i iskorištavanja radnika te osiguravati pravedne i sigurne radne uvjete. Naposljetku, važno je osigurati da se provedbom programa o minimalnom dohotku građana maksimalno povećaju poticaji za redovan rad te da se pomnim praćenjem i pozitivnim poticajima istovremeno potiče transformacija neprijavljenog rada u redovito zaposlenje.
- (16) Ključan je preduvjet za provedbu reforme novog programa za minimalni dohodak građana poboljšanje rada javnih službi za zapošljavanje osiguravanjem većih sredstava i podizanjem kvalitete usluga. U kontekstu novog programa za minimalni dohodak građana namijenjenog osobama s niskim primanjima i nezaposlenima, učinkovite aktivne politike tržišta rada važan su instrument za smanjenje napetosti na tržištu rada i poticanje ljudi na traženje posla. U tom je pogledu ključno da službe za zapošljavanje raspolažu dovoljnim brojem kvalificiranog osoblja. Učinkovita pomoć pri traženju posla usmjerena na poboljšanje osposobljavanja i usavršavanje ključan je preduvjet za poboljšanje mobilnosti radnika i stjecanje potrebnih vještina za buduće izazove na tržištu rada te za sve zahtjevnije i konkurentnije radno okružno. Nedavno su poduzete određene mjere za povećanje učinkovitosti aktivnih politika tržišta rada, među ostalim definirani su pokazatelji praćenja i minimalni standardi, donesene su strategije za dugotrajno nezaposlene i izrađeni kvalitativni alati za profiliranje. Bez obzira na to, učinkovitost javnih službi za zapošljavanje pri pronalasku radnih mjesta, kao i njihova cjelokupna učinkovitost, i dalje je niska, njihova se uspješnost uvelike razlikuje među regijama, a integracija sa socijalnim i obrazovnim politikama ograničena je. Osim toga, njihova je suradnja s poslodavcima slaba.

- (17) Razlika u zaposlenosti muškaraca i žena i dalje je jedna od najviših u Uniji, a stopa zaposlenosti žena, iako je u blagom porastu, znatno je niža od prosjeka Unije (53,1 % spram 67,4 % u 2018.). Ulaganja u usluge skrbi i sudjelovanje žena na tržištu rada i dalje su nedostatni, kao i mjere za promicanje jednakih mogućnosti i politike za usklađivanje profesionalnog i privatnog života. Osim toga, još uvijek nedostaje sveobuhvatna strategija za promicanje sudjelovanja žena na tržištu rada. Iako je obvezni očinski dopust neznatno produljen s 4 na 5 dana, sustav roditeljskog dopusta i dalje je nedostatan. To je, uz nedovoljno razvijene usluge skrbi o djeci i dugotrajne skrbi, jedan od razloga nezapošljavanja žena s djecom ili drugim članovima obitelji kojima je potrebna skrb. U 2017. samo je 28,6 % djece mlađe od tri godine bilo uključeno u rani predškolski odgoj i obrazovanje, što je znatno ispod prosjeka Unije. Pri ulaganjima u skrb o djeci, zdravstvo i dugotrajnu skrb trebalo bi uzeti u obzir velike razlike među regijama u pogledu dostupnosti usluga. Nadalje, visoko porezno opterećenje primatelja drugog dohotka u kućanstvu smanjuje financijski poticaj za zapošljavanje žena. Više stope sudjelovanja žena na tržištu rada, kao i općenito više stope sudjelovanja, mogle bi potaknuti gospodarski rast jačanjem ponude radne snage, ublažavanjem siromaštva te smanjivanjem socijalnih i financijskih rizika od starenja stanovništva.
- (18) Cilj prvotno predviđene reforme okvira kolektivnog pregovaranja bio je prilagođavanje plaća gospodarskim uvjetima na regionalnoj razini i razini poduzeća. U ožujku 2018. Confindustria i tri glavna talijanska sindikata (Cgil, Cisl i Uil) sklopili su okvirni sporazum radi unaprjeđenja pregovora na drugoj razini. Osim toga, sporazumom se povećava pravna sigurnost jer se utvrđuju jasnija pravila o zastupanju socijalnih partnera u pregovorima i poboljšani izračun za određivanje najnižih plaća. Prvi sporazum o provedbi koji se odnosi na reprezentativnost, zdravlje i sigurnost na radu potpisali su krajem 2018. udruga poslodavaca i tri glavna sindikata.

(19) Ulaganje u obrazovanje i vještine ključno je za promicanje pametnog, uključivog i održivog rasta. Trend sporog rasta produktivnosti u Italiji posljedica je slabosti sustava obrazovanja i osposobljavanja te slabe potražnje za visokokvalificiranim radnicima. Poboljšanje kvalitete sustava obrazovanja i osposobljavanja velik je izazov. Stopa prekida (ranog napuštanja) školovanja i dalje je znatno iznad prosjeka Unije (14,5 % u odnosu na 10,6 % u 2018.), uz znatne regionalne i teritorijalne razlike u pogledu obrazovnih ishoda. Iako je udio sredstava namijenjenih osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju uglavnom u skladu s prosjekom Unije, dodatnim naporima u cilju privlačenja, stvarnog zapošljavanja i motiviranja nastavnika mogli bi se poboljšati ishodi učenja. Sustav zapošljavanja previše se temelji na znanju umjesto na vještinama, a komponenta osposobljavanja je ograničena. Nadalje, plaće talijanskih nastavnika i dalje su niske u usporedbi s međunarodnim standardima i u odnosu na radnike s visokim obrazovanjem. Plaće rastu sporije od međunarodnog prosjeka, slabije su mogućnosti za profesionalni razvoj, a nastavničku struku obilježava uniformirana karijera. Nadalje, promaknuća se temelje isključivo na radnom stažu, a ne na zaslugama. Posljedica je toga slaba privlačnost nastavničke struke visokokvalificiranim osobama i demotiviranost nastavnog osoblja, što negativno utječe na ishode učenja. Sustav naukovanja posljednjih se godina razvijao, ali mu je opseg donesenim mjerama smanjen. Rezultati talijanskih studenata i odraslih osoba u području ključnih kompetencija i osnovnih vještina među najlošijima su u Uniji. Sudjelovanje odraslih u obrazovanju vrlo je ograničeno i smanjuje se, pri čemu je razlika u zaposlenosti između visokokvalificiranih i niskokvalificiranih radnika među najvišima u Uniji. Posebno je potrebno usavršavanje u području digitalnih vještina. Napredak u razvoju digitalnih vještina i infrastrukture zasad je ograničen. Ulaganje u ljudski kapital preduvjet je za jačanje javnih i privatnih ulaganja, a trenutačne mjere za poticanje digitalnih vještina i obrazovanja odraslih nisu sveobuhvatne. Razine osnovnih i naprednih digitalnih vještina ispod su prosjeka Unije – samo 44 % pojedinaca u dobi od 16 do 74 godine posjeduje osnovne digitalne vještine (57 % u Uniji).

- (20) Niska razina ulaganja u vještine usporava prelazak Italije na gospodarstvo utemeljeno na znanju, koči rast produktivnosti i ograničava potencijal za poboljšanje necjenovne konkurentnosti i rasta BDP-a. Obrazovna nejednakost jedan je od razloga niže produktivnosti talijanskih mikro i malih poduzeća u odnosu na usporedive zemlje. Visoko obrazovanje obilježeno je nedostatkom financijskih sredstava i osoblja, a mogućnosti strukovnog tercijarnog obrazovanja ograničene su unatoč visokim stopama zapošljivosti. Udio osoba sa sveučilišnom diplomom i dalje je nizak (27,9 % stanovništva u dobi od 30 do 34 godine u 2018.) i povezan je s relativno niskom dostupnosti osoba sa završenim visokim obrazovanjem, posebno u znanstvenim i tehničkim područjima. Ciljana ulaganja u vještine preduvjet su za poticanje javnih i privatnih ulaganja, posebno u području nematerijalne imovine. Potrebno je poticati studiranje u područjima koja su relevantna za sektore utemeljene na znanju te jačanje posebnih vještina, kao što su digitalne i financijske vještine.
- (21) Manja poduzeća, posebno u južnoj Italiji, nedovoljno se koriste strategijama za povećanje produktivnosti, primjerice inoviranjem proizvoda, procesa i organizacije poslovanja. Ulaganja u nematerijalnu imovinu znatno su niža od prosjeka Unije još od početka 2000-ih. Poslovni rashodi za istraživanje i razvoj upola su manji od prosjeka europodručja. Javna potpora za poslovne rashode u području istraživanja i razvoja i dalje je niska, iako se poboljšava zahvaljujući povećanoj ulozi poreznih poticaja. Javni rashodi za istraživanje i razvoj također su ispod prosjeka europodručja. Niska inovativnost mogla bi usporiti i prelazak na zeleno gospodarstvo. Uvjet za veću uspješnost u području inovacija u Italiji dodatna su ulaganja u nematerijalnu imovinu i snažnija usmjerenost na prijenos tehnologije, uzimajući u obzir regionalne slabosti i veličinu poduzeća. U proračunu su nedavno najavljene određene mjere za promicanje inovativnih tehnologija. Javna potpora za poslovne rashode u području istraživanja i razvoja može se poboljšati uravnoteženom kombinacijom izravnih i neizravnih mjera te dubinskom procjenom postojećih privremenih poreznih poticaja kako bi se najučinkovitiji poticaji zadržali i postali trajni. Mjere za potporu znanju (kao što su tehnološki klasteri) i suradnja među poduzećima pomažu manjim poduzećima, posebno pri rješavanju tih poteškoća i povećanju njihove niske produktivnosti.

(22) Potrebna su ulaganja kako bi se povećala kvaliteta i održivost infrastrukture u Italiji. U prometnom sektoru Italija nije ostvarila ciljeve svoje strategije ulaganja u infrastrukturu (*Connettere l'Italia*). Ostvaren je vrlo ograničen napredak u provedbi planiranih ulaganja u željeznice, ceste i održivu gradsku mobilnost. Razlog tome su administrativna kašnjenja, neučinkovita potrošnja, nepotpuno provedba Zakona o javnoj nabavi i koncesijama te sudski sporovi. Pregled stanja u prometu u Uniji pokazuje da je kvaliteta talijanske infrastrukture ispod prosjeka Unije. Razina održavanja nedvojbeno je razlog za zabrinutost, što je vidljivo iz urušavanja mosta Morandi u Genovi. Vlada je održavanje i sigurnost istaknula kao prioritet u planu za praćenje održavanja cjelokupne infrastrukture i u tu je svrhu osnovala novu agenciju za sigurnost željezničke i cestovne infrastrukture. U tu je svrhu za 2019. Italiji odobreno odstupanje od fiskalnih pravila Unije u iznosu od 1 milijarde EUR u vezi s planom ulaganja za sigurnost cestovne infrastrukture koja je u sličnom stanju kao i most Morandi. Osim toga, ulaganje u održivi promet i infrastrukturu jedan je od načina rješavanja problema povezanih s okolišem. Potrebna su održiva zelena ulaganja kako bi se postigli ambiciozni energetske i klimatski ciljevi Unije za 2030. Integriran nacionalni energetske i klimatske plan temeljna je smjernica za utvrđivanje potreba za ulaganjima u području dekarbonizacije i energetike. Potrebna su ulaganja kako bi se poboljšala energetska infrastruktura, čime bi se pridonijelo uspostavi otpornijeg, čistijeg, sigurnijeg i fleksibilnijeg energetskeg sustava, pri čemu bi se poboljšala integracija tržišta i smanjile razlike u cijenama. Talijanska elektroenergetska mreža još nije dovoljno razvijena da bi izdržala povećanu prekograničnu razmjenu i nema kapacitet za različite obnovljive izvore energije kako je predviđeno za 2030. Potrebna su ulaganja radi sprečavanja hidrogeoloških i seizmičkih rizika, čime bi se smanjili rashodi za hitne slučajeve, uključujući za infrastrukturu. Italiji je za 2019. odobreno odstupanje od fiskalnih pravila Unije u iznosu od 2,1 milijarde EUR za sprečavanje velikih hidrogeoloških rizika. Naposljetku, stvarna ulaganja u području gospodarenja otpadom i vodne infrastrukture u južnoj Italiji nedostatna su, uz stalne rizike nestašice i suše. Rascjepkanost sektora i slab kreditni profil manjih poduzeća i dalje su prepreka ulaganjima. Smanjenju regionalnih razlika pridonijela bi i ulaganja, među ostalim ulaganja kojima se odgovara na klimatske promjene, u održivost okoliša i sprečavanje rizika te ruralnu povezivost. U ruralnim je područjima širokopojasna mreža manje razvijena. Italija u pogledu pokrivenosti ultrabrzom širokopojasnom mrežom (100 Mbps i više) i dalje zaostaje (samo 24 % u usporedbi s prosjekom Unije od 60 %) i blizu je samog dna (27. mjesto), a stopa rasta i dalje je vrlo umjerena. Pokrivenost ultrabrzom širokopojasnom mrežom i njezino uvođenje znatno su ispod prosjeka Unije.

(23) Slab kapacitet javnog sektora, posebno na lokalnoj razini, da upravlja financiranjem prepreka je ulaganjima u svim sektorima zbog složenih postupaka, preklapanja odgovornosti i lošeg upravljanja zapošljavanjem u javnim službama. Neodgovarajuće vještine u javnom sektoru ograničavaju sposobnost procjene, odabira i upravljanja projektima ulaganja. Time se ugrožava i provedba financiranja sredstvima Unije, u čemu Italija zaostaje za prosjekom Unije. Niža kvaliteta upravljanja u južnoj Italiji ozbiljno ograničava njezinu proračunsku potrošnju i kapacitet za donošenje politika. Poboljšanje administrativnih kapaciteta preduvjet je za učinkovitu provedbu javnih ulaganja i upotrebu sredstava Unije, što pozitivno utječe na privatna ulaganja i rast BDP-a. Ta bi poboljšanja mogla imati veći utjecaj na ulaganja u širokopojasni pristup, promet, upravljanje vodama i kružno gospodarstvo, posebno u južnoj Italiji. Zaostajanje u tom dijelu Italije uglavnom se odnosi na nematerijalna ulaganja. Poboljšanje administrativnog kapaciteta središnjih i lokalnih tijela pozitivno bi utjecalo na planiranje, evaluaciju i praćenje investicijskih projekata te utvrđivanje i uklanjanje mogućih uskih grla.

(24) Povećanje učinkovitosti javne uprave Italije i njezino primjerenije reagiranje na potrebe poduzeća pozitivno bi utjecalo na poslovno okružje, ulaganja i sposobnost poduzeća da iskoriste inovacijske mogućnosti. U 2015. donesen je sveobuhvatan zakon o davanju ovlasti radi reforme javne uprave. Reforma se odnosila na većinu uzroka neučinkovitosti, kao što su trajanje i složenost postupaka, nedostatak transparentnosti, neučinkovito upravljanje zapošljavanjem u javnim službama, neučinkovito upravljanje poduzećima u javnom vlasništvu i slaba razina digitalizacije. Veći dio reforme dovršen je do kraja 2017., a njezina je provedba u tijeku i oslanja se na novi zakon „Concretezza”. Međutim, nedosljedno planiranje, oskudni financijski resursi i nedostatna koordinacija odgađaju provedbu digitalnih javnih usluga u ključnim područjima, kao što su sustavi internetskog plaćanja, što bi pridonijelo smanjenju složenosti i povećanju transparentnosti. Visoka prosječna dob i nizak prosjek digitalnih vještina zaposlenika u javnom sektoru dodatno usporavaju proces. Neovisno o tome, ako se kombiniraju jasni ciljevi i učinkovita provedba, rezultati postaju vidljivi, primjerice brzi razvoj elektroničkog tržišta za javnu upravu i elektroničkog izdavanja računa. Reformom javne uprave iz 2015. predviđen je i novi okvir za reformu upravljanja lokalnim javnim službama. Međutim, Ustavni sud Italije donio je u studenome 2016. odluku kojom su postupci za donošenje brojnih zakonodavnih odluka, među ostalim i odluke o lokalnim javnim službama, proglašeni neustavnima. Stoga je potrebna nova zakonodavna inicijativa za promicanje učinkovitosti i kvalitete lokalnih javnih službi, među ostalim davanjem prednosti konkurentnim ponudama nad internim rješenjima ili izravnom dodjelom bespovratnih sredstava.

- (25) U ažuriranom Gospodarskom i financijskom izvješću 2018. (NADEF 2018.) priprema projekata i poboljšanje kvalitete projektnog ciklusa smatraju se ključnim čimbenicima za ponovno pokretanje investicijske potrošnje u Italiji. U tom se dokumentu navodi i osnivanje posebnog fonda za bespovratna sredstva za pripremu projekata i pregled projekata u području ključnih infrastrukturnih projekata. Predviđen je još jedan fond za bespovratna sredstva za pripremu manjih projekata koje provode lokalna tijela. Međutim, još uvijek nisu doneseni provedbeni akti za oba fonda, a sredstava namijenjena tim fondovima mogla bi biti manja od iznosa koji su prvotno navedeni u dokumentu DEF 2018. U Zakonu o proračunu za 2019. navodi se osnivanje tijela „Centrale per la progettazione”, koje još nije počelo djelovati i čini se da će njegovo osnivanje potrajati. Nije jasno kakav će biti međusobni odnos tijela „Centrale per la progettazione” i općina i drugih lokalnih tijela.
- (26) Poboljšanjem poslovnog okružja potaknulo bi se poduzetništvo, a bolji okvirni uvjeti za tržišno natjecanje omogućili bi učinkovitiju raspodjelu sredstava i rast produktivnosti. Godišnji zakon o tržišnom natjecanju iz 2015., koji je donesen u kolovozu 2017., potrebno je pravilno provesti. Osim toga, u određenim sektorima, kao što su poslovne usluge i maloprodajni sektor, i dalje postoje velike prepreke tržišnom natjecanju. Poboljšanjem kvalitete regulatornog okvira osigurali bi se jednaki uvjeti za inovativne platforme i tradicionalne subjekte te u potpunosti iskoristio potencijal ekonomije suradnje i poštenijeg tržišnog natjecanja u svim sektorima. Poboljšanje natječajnih postupaka za sklapanje ugovora o javnim uslugama i koncesijama za pristup javnim dobrima pozitivno bi utjecalo na kvalitetu usluga. Nedostatak regulatorne stabilnosti u sustavu javne nabave mogao bi ugroziti neke od ključnih postignuća prethodnih reformi i pridonijeti odlukama o odgodi ulaganja. Tržišni nadzor proizvoda provodi mnoštvo organizacija, postoje znatna preklapanja i ne postoji sustav za učinkovitu koordinaciju. Time se smanjuje učinkovitost kontrola za sprečavanje nelojalne konkurencije poduzetnika koji ne poštuju propise.

- (27) Slaba učinkovitost sustava građanskog pravosuđa u Italiji i dalje je razlog za zabrinutost. U 2017. trajanje građanskih i trgovačkih parnica do pravomoćne odluke na svim je instancama i dalje bilo jedno od najduljih u Uniji. Iako se trajanje postupka u prvom stupnju produljilo u odnosu na 2016., prethodne reforme počinju pozitivno utjecati na trajanje postupka na višim instancama, no još uvijek ima prostora da se ograniče zlouporabe i osigura učinkovitije funkcioniranje sudova. Na Vrhovnom kasacijskom sudu velik broj novih predmeta, zajedno s niskim stopama rješavanja predmeta u njegovu poreznom odjelu, negativno utječe na učinkovitost tog suda i izaziva zabrinutost u pogledu porezne pravednosti prvostupanjskih i drugostupanjskih postupaka. Općenito, primjerena provedba jednostavnijih postupovnih pravila mogla bi znatno pridonijeti ubrzanju građanskih postupaka. U tom je pogledu najavljena reforma za pojednostavnjenje građanskog postupka, ali još nije upućena Parlamentu. Osim toga, problem su i nedosljedna i ograničena primjena kriterija nedopuštenosti žalbe na drugostupanjskim instancama, brojna nepopunjena radna mjesta za administrativno osoblje te različita učinkovitost sudova u pogledu upravljanja predmetima.
- (28) Italija je nedavno u određenoj mjeri poboljšala svoj okvir za borbu protiv korupcije, među ostalim boljom zaštitom zviždača, snažnijom ulogom nacionalnog tijela za borbu protiv korupcije u provedbi tog okvira i novim Zakonom o borbi protiv korupcije iz siječnja 2019. Svrha je tog zakona poboljšati otkrivanje i suzbijanje korupcije strožim kaznama, boljim istražnim tehnikama i programom za oslobađanja od kazne ili njezino smanjenje osoba koje prijave slučajeve korupcije. Tim se zakonom ukidaju rokovi zastare nakon prvostupanjske presude, ali tek od 2020. godine. Ta je odredba dugo očekivani pozitivan korak u skladu s međunarodnim standardima. Međutim, suzbijanje korupcije u Italiji i dalje je neučinkovito, uglavnom zbog pretjeranog trajanja kaznenog postupka, koje je posljedica neprovedbe prijeko potrebne reforme kaznenog postupka, među ostalim i žalbenog sustava kako bi se izbjegla zloropotreba parničenja. Nadalje, nedostaci postoje i u sustavu progona određenih kaznenih djela, kao što je pronevjera javnog novca.

(29) Unatoč ponovnom pritisku tržišta, talijanske banke i dalje pokazuju dobre rezultate u smislu popravka bilance. Međutim, zbog njihove velike izloženosti državnim obveznicama nestabilnost tržišta negativno je utjecala na njihove kapitalne pozicije, što im je povećalo troškove financiranja i otežalo pristup neosiguranim velikim izvorima financiranja. Potrebno je i dalje smanjivati razinu neprihodonosnih i teško naplativih kredita zaostalih iz prijašnjeg razdoblja, što posebno vrijedi za male banke i banke druge razine, kako bi se dodatno zaštitila financijska stabilnost i ojačalo kreditiranje gospodarstva. Boljim ispunjavanjem regulatornih zahtjeva za financiranje banke, a posebno manje banke, pridonijele bi i jačanju otpornosti sustava na vanjske šokove. Važno je i pristupiti rješavanju strukturno niske profitabilnosti banaka povećanjem učinkovitosti i optimizacijom modela poslovanja. Pravodobnom provedbom reformskih uredbi u području insolventnosti ubrzali bi se još uvijek spori postupci ovrhe i prodaje kolaterala te dodatno povećala otpornost bankarskog sektora. Sve naknade koje je država dodijelila dioničarima i malim imateljima podređenog duga banaka koje su bile predmet administrativnih postupaka likvidacije trebaju biti usmjerene isključivo na rješavanje socijalnih posljedica prijašnjih slučajeva zavaravajuće prodaje. Nakon što se uspostavi pravna jasnoća trebalo bi dodatno poboljšati upravljanje u bankarskom sustavu brzim dovršetkom reforme velikih zadružnih banaka iz 2015.

- (30) Kreditiranje banaka i dalje je glavni izvor korporativnog financiranja. Međutim, manjim i inovativnim poduzećima i dalje je otežan pristup kreditiranju, posebno u južnoj Italiji. Tržište kapitala nije dovoljno razvijeno u odnosu na druge države članice, među ostalim i zbog čimbenika koji ograničavaju potražnju, kao što je slabo financijsko obrazovanje, strah od gubitka kontrole nad poduzećem i opterećujući administrativni zahtjevi. Posljednjih nekoliko godina uvedene su mjere za poboljšanje pristupa financiranju, koje su uglavnom usmjerene na kanal bankovnog kreditiranja, iako su mala i inovativna poduzeća financiranje priskrbila i na tržištima kapitala (npr. s pomoću miniobveznica, na tržištu alternativnih ulaganja, poduzetničkim kapitalom i izravnim javnim potporama). Ukidanjem olakšice za vlasnički kapital poduzeća u proračunu za 2019. mogli bi im se smanjiti poticaji za financiranje vlasničkim kapitalom. Da bi se djelotvorno ojačalo nebankovno financiranje, potrebno je uzeti u obzir potrebe manjih i inovativnih poduzeća, kao i sposobnost ulagača da ocijene investicijske projekte. Diversifikacijom izvora financiranja postigla bi se bolja zaštita ulaganja poduzeća od šokova u bankarskom sektoru, uz istodobno poticanje inovacija i rasta.
- (31) Programiranje fondova Unije u razdoblju 2021. – 2027. moglo bi doprinijeti uklanjanju nekih nedostataka utvrđenih u preporukama, a osobito u područjima iz Priloga D izvješću za Italiju za 2019. To bi Italiji omogućilo da na najbolji način iskoristi ta sredstva za utvrđene sektore, uzimajući u obzir regionalne razlike. Jačanje administrativnih kapaciteta države za upravljanje tim sredstvima važan je čimbenik uspješnosti tog ulaganja.
- (32) Komisija je u okviru europskog semestra 2019. provela sveobuhvatnu analizu ekonomske politike Italije i objavila je u izvješću za Italiju za 2019. Ocijenila je i Program stabilnosti za 2019. i Nacionalni program reformi za 2019. i mjere poduzete kao odgovor na preporuke upućene Italiji prethodnih godina. Komisija je u obzir uzela ne samo njihovu važnost za održivu fiskalnu i socioekonomsku politiku u Italiji, nego i njihovu usklađenost s pravilima i smjernicama Unije jer je potrebno unaprijediti opće gospodarsko upravljanje u Uniji na način da se s razine Unije pridonosi budućim nacionalnim odlukama.

- (33) Uzimajući u obzir tu ocjenu, Vijeće je ispitalo Program stabilnosti za 2019. i njegovo je mišljenje⁸ posebno navedeno u preporuci 1. u nastavku.
- (34) Uzimajući u obzir detaljno preispitivanje koje je provela Komisija i tu ocjenu, Vijeće je ispitalo Nacionalni program reformi za 2019. i Program stabilnosti za 2019. Preporuke Vijeća donesene u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 navedene su u preporukama od 1. do 5. u nastavku. Tim se preporukama doprinosi i provedbi prve četiri preporuke za europodručje. Fiskalnim politikama iz preporuke 1. doprinosi se, među ostalim, rješavanju neravnoteža povezanih s visokim državnim dugom,

PREPORUČUJE da Italija u 2019. i 2020. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Osigurati nominalno smanjenje neto primarnih državnih rashoda od 0,1 % u 2020., što odgovara godišnjoj strukturnoj prilagodbi od 0,6 % BDP-a. Iskoristiti neočekivane prihode za brže smanjenje udjela duga opće države. Preusmjeriti oporezivanje s rada, među ostalim smanjenjem poreznih rashoda i reformom zastarjelih katastarskih vrijednosti. Suzbijati utaju poreza, osobito utaju poreza neizdavanjem računa, među ostalim strožim propisivanjem obvezne upotrebe elektroničkog plaćanja i snižavanjem najviših zakonskih iznosa koji se mogu platiti gotovinom. U potpunosti provesti prijašnje mirovinske reforme kako bi se smanjio udio mirovina u javnoj potrošnji i stvorio prostor za ostale socijalne izdatke i rashode kojima se potiče rast.
2. Pojačati napore na suzbijanju neprijavljenog rada. Osigurati učinkovitu integraciju aktivnih politika tržišta rada i socijalnih politika, osobito u odnosu na mlade i ranjive skupine. Podržati sudjelovanje žena na tržištu rada sveobuhvatnom strategijom, među ostalim pristupom kvalitetnoj skrbi o djeci i dugotrajnoj skrbi. Poboljšati obrazovne ishode, među ostalim odgovarajućim i ciljanim ulaganjima, te poticati usavršavanje, među ostalim jačanjem digitalnih vještina.

⁸ Na temelju članka 5. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 1466/97.

3. Usmjeriti investicijsku politiku na istraživanje i inovacije te na kvalitetu infrastrukture, uzimajući u obzir regionalne razlike. Poboljšati učinkovitost javne uprave, među ostalim ulaganjima u vještine javnih službenika, bržom digitalizacijom te povećanjem učinkovitosti i kvalitete lokalnih javnih službi. Ukloniti ograničenja tržišnog natjecanja, osobito u maloprodajnom sektoru i sektoru poslovnih usluga, među ostalim i novim godišnjim zakonom o tržišnom natjecanju.
4. Skratiti trajanje građanskih postupaka na svim instancama provedbom i pojednostavnjenjem postupovnih pravila, uključujući i ona koja su u zakonodavnom postupku, s posebnim naglaskom na sustavima nesolventnosti. Poboljšati učinkovitost borbe protiv korupcije reformom postupovnih pravila kako bi se smanjilo trajanje kaznenih postupaka.
5. Poticati restrukturiranje bilanci banaka, posebno malih i srednjih banaka, poboljšanjem učinkovitosti i kvalitete imovine, smanjivanjem neprihodonosnih kredita i diversifikacijom financiranja. Poboljšati nebankovno financiranje manjih i inovativnih poduzeća.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Predsjednik
